

TRASFÚZE NA VSETÍNSKU

Počátek transfúzní stanice ve Vsetíně

V kronice města Vsetína je uvedeno, že v roce 1932 vybídla správa veřejné nemocnice dne 6. srpna zdravé a mladé občany obojího pohlaví, aby se přihlásili jako dárci krve. Po válce v roce 1948 byla zřízena Národní transfúzní služba a nábořem dárců byl pověřen Československý červený kříž. Nemocnice ve Vsetíně byla tehdy zásobována konzervovanou krví z transfúzní stanice tehdejšího krajského města Gottwaldova. V nemocnici byly dávány většinou transfúze přímé (dárce krve daroval krev přímo u lůžka nemocného).

První odběry krve ve Vsetíně

Podle záznamu ve vsetínské městské kronice přijela stanice Národní transfúzní služby do Vsetína poprvé dne 13.1. 1950. Jako první dárci se přihlásili zaměstnanci Zbrojovky v počtu 30, z diváků dalších sedmáct a mimoto zapsáno k odběru dalších 34 osob. Po odebrání krve byli dárci pohoštěni obloženými chlebičky, černou kávou, a každý dostal potravinové lístky na 2,5 kg masa, 1 kg rýže, 0,5 kg másla, 12 vajec, 10 dkg čokolády, 1 litr vína, 0,5 kg cukru, 0,25 kg sýra, 10 litrů mléka a 1 kg kompotu.

Odběry krve se tehdy prováděly v ordinacích lékařů a v různých hospodských sálech až do roku 1954, kdy byla ve Vsetíně postavena transfúzní stanice. Po zahájení její činnosti byly odběry prováděny převážně v novém oddělení. Výjimečně byl používán odběrový autobus z Gottwaldova. Byla to vlastně pojízdná transfúzní stanice, která sloužila pouze odběru krve a vyšetření dárců se provádělo den před odběrem. Vsetínská transfúzní stanice prováděla tehdy odběry krve i z části okresu Valašské Klobouky. Nábor dárců prováděl za aktivní účasti zdravotníků z povolání Československý červený kříž.

V roce 1960 byl v rámci územní reorganizace okres Vsetín přičleněn k Severomoravskému kraji a vsetínská transfúzní stanice se orientovala na Krajskou transfúzní stanici v Ostravě, která neměla k dispozici odběrový autobus. Transfúzní stanice vyjížděl pak jen výjimečně k odběrům krve do Tesly Rožnov, Tesly Valašské Meziříčí nebo do Halenkova, kam byly autobusem ČSAD dovezeny všechny náležitosti potřebné k odběru. Vyšetření dárců, jejich hoštění a odběr se konal v některé místnosti zdravotního střediska.

V roce 1960 začal nábor bezpříspěvkových dárců krve. Do této doby dostávali dárci za každý odběr malé pohoštění a 200 Kčs. Roku 1960 bylo získáno prvních dvacet bezpříspěvkových dárců (jejich počet rok od roku vzrůstal a od roku 1973 jsou všechny odběry krve v našem okrese bezplatné).

S postupem doby se pracovní náplň transfúzní stanice rozšiřovala a dnes je nejen centrem, které organizuje transfúzní službu v okrese, ale také odborným pracovištěm hematologickým.

Vznik Československého červeného kříže v okrese Vsetín

Založení ČSČK bylo potvrzeno dekretem prezidenta republiky Tomáše Garrigueu Masaryka ze dne 6. února 1919. Rozšířením původního přípravného výboru byl vytvořen Hlavní stan, který řídil práci nově utvořené organizace. Stanovy byly schváleny 13. června 1919 a rozhodnutím ministerské rady z 15. července 1919 byla společnost Československého červeného kříže uznána za „jediný pomocný ústav zdravotní vojenské služby na území státu s vyloučením ostatních“. Když ČSR přistoupila k Ženevské konvenci z roku 1906 a k Haagské konvenci z roku 1907, byl Československý červený kříž uznán i mezinárodně.

Výnosem Zemské správy politické v Brně ze dne 28. února 1921 číslo 18014/VII. byly na schůzi Hlavního stanu ČSČK, konané 10. září 1920, stanovy místního spolku ČSČK pro Vsetín schváleny. Počátkem roku 1921 působilo na území státu již 320 spolků, z toho 81 na Moravě. Za první úkol si ČSČK určil zdravotní péči v nejširším slova smyslu, nejen hygienu osobní, ale i sociální. V prvních poválečných letech se zaměřil na likvidaci sociálních a zdravotních následků válečných let. Od roku 1922 se věnoval převážně práci mírové. Staral se především o výchovu ošetřovatelek a samaritánů, budoval různé zdravotnické ústavy a dětské prázdninové osady, posílal nemocné do ústavů, pomáhal při živelných pohromách, pracoval ve zdravotnické lidovýchově a organizoval dorost ČSČK, vydržoval také porady pro matky a děti.

Ministerstvo školství a národní osvěty povolilo organizovat na školách dorost ČSČK výnosem ze dne 26. 1. 1921. Tento den je považován za den vzniku dorostu ČSČK také na našem okrese. V první republice byl dorost ČSČK vysloveně „školskou“ organizací. Základní jednotkou byla třída, která měla svou samosprávu. Členské příspěvky byly 2,- koruny ročně, polovina se odesílala vyšší organizaci, polovina zůstala v tzv. třídním fondu. Pro dorost vycházely dva časopisy – LÍPA a RADOŠT.

V této době byly na tehdejší okrese Vsetín celkem 4 spolky a to: na Vsetíně, v Hošťálkově, ve Velkých Karlovicích a v Novém Hrozenkově.

Dne 22. července 1940 byl na základě opatření říšského protektora okresní spolek rozpuštěn a ze spolkového katastru vymazán. Jeho činnost však zcela nezaknula. Zachovávali ji místní pasekáři a obyvatelé obcí tajně, svou činnost zaměřili na pomoc partyzánům v horách.

Okresní sekretariát ČSČK ve Vsetíně měnil mnohokrát své působišť. Původní umístění bylo v budově Masarykovy veřejné knihovny na ulici Svárov č. 714. Vchod byl z Nádražní ulice. Odtamtud se po roce 1952 stěhoval na ulici Palackého do domu rodiny Navrátilovy pod cestou na hřbitov a tam zůstal až do roku 1990, pak se stěhoval do budovy tehdejšího svazarmu v ulici Pod Strání, odtud na Rybníky-Benátky 1584 do budovy nynější Privátní školy s integrovaným vzděláváním a výukou a zatím skončil v ulici 4. května v budově Státního archivu.

Činnost ČSČK ve Vsetíně po II. světové válce

Dne 22. listopadu 1945 oznamuje ONV ve Vsetíně, že spolek ČSČK zahájil ve 2. polovině měsíce května opět svou činnost. Prvním poválečným předsedou spolku byl primář MUDr. Rudolf Houdek.

Další členové

Místopředseda : MUDr. Karel Poláček – okresní lékař

Jednatel: Jaromír Kolařík – profesor gymnázia

Pokladník: Jan Jungwirt

Tajemník: Josef Žamboch

Současně zahájil činnost i dorost ČSČK. Ministerstvo školství a osvěty vydalo souhlas k znovuzahájení jeho činnosti na školách dne 23. 11. 1945. Jeho činnost se rozšířila na středních a odborných školách, počet členů dorostů stále narůstal.

Po únoru 1948 zanikl charitativní aspekt červenokřížácké práce. Změnily se podmínky ve státě. Novým podmínkám se musela přizpůsobit i organizační struktura společnosti ČSČK.

Dne 14. 4. 1949 se sešla schůze akčního výboru ČSČK ve Vsetíně s úkolem ustanovit okresní spolek. Předsedkyní byla paní Vanda Jurčíková ze vsetínské nemocnice, 1. Místopředsedou Osvald Tichý, ředitel ONP Vsetín a 2. Místopředsedou Antonín Domanský, drogist z Nového Hrozenkova. Tehdy patřil okres Vsetín pod kraj Gottwaldov. Tam se konala dne 25. září 1949 I. konference ČSČK, kterou řídil krajský tajemník ČSČK Ladislav Anýž.

Nové Stanovy okresních spolků ČSČK byly schváleny dne 18. 12. 1948. Činnost ČSČK se mění – ČSČK byl pověřen propagací národní transfúzní služby, prováděním náborů dobrovolných dárců krve.

V roce 1950 se s ČSČK na svém sjezdu slučuje Československý abstinentní svaz a jeho příkladu následuje 9. prosince také Masarykova liga proti tuberkulóze.

HEMATOLOGICKÉ A TRANSFÚZNÍ ODDĚLENÍ

V roce 1952 dochází k začlenění automobilové záchranné služby ČSČK do sjednoceného zdravotnictví. Začínají se budovat Závodní skupiny ČSČK. ČSČK je svěřen mimořádný úkol: všenárodní zdravotní příprava obyvatelstva. V roce 1952 je Národním shromážděním přijat Zákon č. 60/1952 Sb. O ČSČK. ČSČK plní své úkoly na poli vzdělávání obyvatelstva v problematice první pomoci, zapojuje se do vykonávání hygienických a protiepidemických opatření ve výchově lidu. Zahajuje školení dětí a mládeže ve třech návazných stupních: děti 9 – 11let v 8 hodinových, děti 11 – 14 let ve 12hodinových a děti starší 14 let ve 20hodinových kurzech BPZO – nyní školení Mladých zdravotníků.